

Srebrenitsa Katliamının 28. yıl dönümünde Boşnak kardeşlerimizi rahmetle yad ediyoruz. Ruhları şad mekanları cennet olsun.

1995 yılının Temmuz ayında Sırp güçleri sistematik olarak yürüttükleri katliamlarda sadece Srebrenitsa’da beş gün içinde 8.372 Boşnak’ı öldürdü, yüzlerce kadın ve küçük yaştaki kız çocuğuna tecavüz etti. Bir gün içerisinde 20.000’in üzerinde mülteci Srebrenitsa’dan zorla çıkarıldı.

Dünyada Soğuk Savaş döneminin sona ermesinin ardından yaşanan gelişmeler altı federe cumhuriyetten oluşan Yugoslavya’nın da dağılmasına neden oldu. Yugoslavya’yı meydana getiren cumhuriyetlerden biri olan Bosna, 1992 yılının Şubat ayında yapılan bir referandumun ardından bağımsızlığını ilan etti. Ancak Bosna’nın bağımsızlık kararını tanımayan Sırlar, Saraybosna’yı kuşatma altına alarak üç buçuk yıl süren Bosna Savaşı’nı başlattılar.

1995’in Temmuz ayında Srebrenitsa’da Sırlar tarafından 2. Dünya Savaşı’ndan sonra Avrupa’da yaşanan en büyük soykırım gerçekleştirildi. Sırp kuvvetleri Srebrenitsa’da beş gün içinde 8.372 Boşnak’ı öldürdü, yüzlerce kadına ve küçük yaştaki kız çocuğuna tecavüz etti. Bir gün içerisinde 20.000’in üzerinde mülteci Srebrenitsa’dan zorla çıkarıldı.

1992-95 yılları arasında sistematik olarak yürütülen büyük çaplı bir etnik temizliğe maruz kalan Bosna’nın doğu yakasında, tüm dünyanın gözleri önünde, Sırp kuvvetleri Boşnaklara karşı her türlü savaş suçunu işledi.

Srebrenitsa Katliamı

Sırp saldırılarından kaçan binlerce Boşnak, BM tarafından “güvenli bölge” ilan edilen ve 400 Hollandalı barış gücü askeri tarafından korunan Srebrenitsa’ya sığındı. Sığınmacılardan yaklaşık 25.000’i, barış gücü askerlerince Srebrenitsa’ya birkaç kilometre mesafedeki Potaçari’de bulunan bir akü fabrikasına yerleştirildi. Fabrikadaki savunmasız binlerce Boşnak, Hollandalı askerlerce 11 Temmuz 1995’te Ratko Miladiç, nam-ı diğer “Sırp Kasabı”, komutasındaki Sırp askerlerine teslim edildi. Askerler 12 yaş üstü tüm erkekleri bir yana, kadınları da diğer yana ayırdılar. Kadınlara tecavüz edildi, erkekler ise kamyon ve otobüslere doldurularak ölüme götürüldü.

Srebrenitsa’daki kıyımdan Tuzla’ya kaçmaya çalışan 12.000’i aşkın Boşnak, dağlık güzergâh üzerinde pusu kuran keskin nişancı Sırp askerleri tarafından âdeta tek tek avlandı. Dağlardaki bu zorlu kaçış yolundan yaklaşık 3.000 kişi sağ olarak Tuzla’ya ulaşabildi. Srebrenitsa’dan Tuzla’ya uzanan yolda 10 gün içerisinde 10.000’den fazla kişi katledildi. Srebrenitsa’da yaşanan bu katliam Avrupa’da hukuksal olarak belgelenen ilk soykırım olarak tarihe geçti.

Bosna Savaşı’nın bilançosu

Bosna’da üç buçuk yıl devam eden savaşta 312.000 kişi hayatını kaybetti, 2 milyon kişi evini terk etmek zorunda kaldı. 27.734 kişi resmî kayıtlara kayıp olarak geçti. Toplu Mezarları Araştırma Enstitüsü’nün 18 yıldır sürdürdüğü çalışmalarda 20.000 kayıpların cesedine ulaşıldı, bunlardan yaklaşık 18.000’inin kimliği belirlendi. Toplu mezarlarda bulunan cesetlerin çoğu parçalandığı ve yakıldığı için kimlik tespit çalışmaları zorlukla sürdürülüyor.

Bosna-Hersek Kayıpları Arama Enstitüsü verilerine göre, 1995 yılından bu yana ülke genelinde 500'den fazla toplu, 5.000'in üzerinde müstakil mezar bulundu. Kimlikleri tespit edilen kurbanlar, her yıl 11 Temmuz günü düzenlenen törenle toprağa Srebrenitsa'da toprağa veriliyor.